

# VAI TRÒ CỦA THƯ VIỆN TRƯỜNG HỌC TRONG ĐỔI MỚI GIÁO DỤC

**LÊ NGỌC OÁNH, MLS.**

Giảng viên Khoa Thư viện-Thông tin  
Trường Đại học Sài Gòn

**T**hư viện trường học ở các nước tiên tiến kể từ giữa thế kỉ XX đã có sự khởi sắc, thay đổi vai trò của nó cho phù hợp với lí thuyết cải cách giáo dục hiện đại.

- (1) Sự tăng trưởng và phát triển của một đứa trẻ, quan trọng hơn là vấn đề về các bộ môn, phải là trọng tâm của nhà trường;
- (2) Giáo dục phải liên quan đến việc học hỏi của trẻ em qua hàng loạt những kinh nghiệm và khám phá hàng loạt các chủ đề;
- (3) Trẻ em sẽ học tốt nhất khi chúng khai thác được những đề tài hứng thú của chúng; và
- (4) Nhà trường phải là một kinh nghiệm xã hội mà giáo viên và học sinh biết cách sao để tự điều hướng (Fargo 1930)

Những ý tưởng “cấp tiến” này đưa đến kết quả là chương trình nhà trường với nhiều sắc thái hơn, đòi hỏi sự tiếp cận với hàng loạt những tài liệu phong phú hơn. Như Fargo (1930) đã quan sát:

*“Với một chương trình như vậy, dĩ nhiên rằng thư viện đã đi xa nhiều trong mối quan hệ trọng yếu với nhà trường hơn trước đây. Theo truyền thống xưa, sách khác hơn là tài liệu giáo khoa, là điều mong muốn trong nhà trường mới nó là một bộ phận không thể thiếu được. Sách không phải chỉ là vật để kèm theo với sinh*

*hoạt của nhà trường; nó là những sợi vải ngang dọc trên khung dệt.” (tr. 31-32)*

Kể từ đây, sự thăng tiến về vai trò của thư viện trường học trong hơn 60 năm qua đã mạnh bước trên con đường phát triển.

## **I – SỰ TIẾN TRIỂN VỀ VAI TRÒ CỦA TRƯỜNG HỌC TRÊN THẾ GIỚI**

Vai trò của thư viện trường học để đáp ứng với nhu cầu đổi mới giáo dục, để chuẩn bị cho việc tự học và nghiên cứu độc lập, để chuẩn bị cho những bước rộng mở ở trên đại học đã được thể hiện từ cấp tiểu học, khởi động thực sự ở cấp phổ thông cơ sở và nhuần nhuyễn ở cấp phổ thông trung học.

### **1.1. Ở các trường tiểu học:**

Cơ cấu bộ thư viện kể chuyện sách cho các lớp đầu cấp để giới thiệu những tác phẩm thiếu nhi hay cho các em. Sau buổi kể chuyện cô khuyến khích các em đi tìm sách trong thư viện.

Bước đi tìm sách này mới là bước chuẩn bị cho tương lai. Các em đi tìm sách không phải trực tiếp trên kệ mà qua hệ thống mục lục. Các em có thể tìm sách theo nhan đề, theo tác giả hay ngay cả theo chủ đề nữa. Chủ đề tìm hiểu của các em chỉ là những tiêu đề đơn giản về các loài động vật mà các em ưa thích: bò, ngựa, chó, mèo, lợn, gà, dê, cừu, chim, cá....Nó cũng có thể là những chủ đề về thiên nhiên

như: núi, rừng, cao nguyên, đồng bằng, biển, đảo. Nó cũng có thể là các thể loại truyện: truyện cổ tích, truyện huyền bí, truyện thần tiên, truyện miền Tây, ....Sau đó, các em mới đi tìm sách trên kệ giá theo kí hiệu của cuốn sách.

Vấn đề chủ yếu ở đây là các em được dạy cách sử dụng thư viện qua việc tra cứu trên mục lục, chuẩn bị cho những bước tự học. Các em cũng có thể xem, nghe những tài liệu khác của thư viện như phim ảnh, băng hình, đĩa ghi âm, ghi hình, mô hình, mẫu vật để bổ sung cho những bài học tại lớp.

## 1.2. Ở các trường phổ thông cơ sở và trung học.

Đây mới là bước thực sự cho việc tự học và nghiên cứu độc lập. Các em sử dụng thư viện để làm bài nộp, đề do thầy cô ra trong lớp. Các em cũng sử dụng thư viện để làm bài thảo luận thuyết trình nhóm. Thậm chí các em cũng sử dụng tài liệu của thư viện để làm những công trình nghiên cứu nhỏ.

Tất cả những công việc này các em được hướng dẫn do giáo viên bộ môn và có sự hỗ trợ tích cực của cán bộ thư viện. Như vậy thư viện trường học không chỉ là nơi lưu trữ và cho mượn tài liệu, vai trò, mục đích, chức năng, nhiệm vụ của thư viện trường học phải được xác định lại.

## II VAI TRÒ, MỤC ĐÍCH, CHỨC NĂNG, NHIỆM VỤ CỦA THƯ VIỆN TRƯỜNG HỌC.

### 2.1. Vai trò, mục đích của thư viện trường học

Thư viện trường học có vai trò:

2.1.1 Là một cơ quan truyền thông trong nhà trường, nhằm mục đích cung cấp thông tin để giải đáp thắc mắc, thỏa mãn óc tò mò, tìm hiểu của học sinh.

2.1.2 Là một động lực đóng góp vào việc cải tiến giáo dục trong nhà trường, nhằm mục đích sử dụng các nguồn tài liệu để hỗ trợ cho sự thay đổi cách học tập và giảng dạy trong nhà trường.

Nói về sự thay đổi cách giảng dạy và học tập, *Quy chế về tổ chức và hoạt động thư viện trường phổ thông* đã xác định trong Điều 1.

**Điều 1.** Thư viện trường phổ thông (bao gồm trường tiểu học, trường trung học cơ sở và trường trung học phổ thông) là một bộ phận cơ sở vật chất trọng yếu, trung tâm sinh hoạt văn hóa và khoa học của nhà trường. Thư viện góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy của giáo viên, bồi dưỡng kiến thức cơ bản về khoa học thư viện và xây dựng thói quen tự học, tự nghiên cứu cho học sinh, tạo cơ sở từng bước thay đổi phương pháp dạy và học, đồng thời thư viện tham gia tích cực vào việc bồi dưỡng tư tưởng chính trị và xây dựng nếp sống văn hóa mới cho các thành viên của nhà trường.

### 2.2 Chức năng, nhiệm vụ của thư viện trường học.

2.2.1 Với chức năng truyền thông, thư viện trường học có nhiệm vụ thu thập và tích lũy các nguồn tài liệu gồm những tài liệu tham khảo đầy đủ cùng những tài liệu nghe nhìn phản ánh những kiến thức, kinh nghiệm, và sắp xếp thế nào để có thể đáp ứng nhu cầu tìm hiểu của học sinh.

Với chức năng này, học sinh có thể tìm đến cán bộ thư viện yêu cầu giải đáp những thắc mắc về tâm sinh lí, về chủng tộc, ngôn ngữ, thời tiết, khoa học....như:

- Tại sao khi buồn lại chảy nước mắt?

- Tại sao lại có bốn sắc dân trên thế giới?
- Tại sao cùng là tiếng Việt mà giọng nói các miền lại khác nhau?
- Tại sao chỉ có 2 mùa ở miền Nam mà lại có 4 mùa ở miền Bắc?
- Tại sao máy bay lại bay được trên bầu trời?

Với những câu hỏi này, người cán bộ thư viện có thể truy tìm lời giải đáp trong các tài liệu tham khảo như Vật lý vui, Hóa học vui, Sinh học vui, ... hay trong các bách khoa toàn thư ... để trả lời những thắc mắc này của học sinh.

2.2.2 Với chức năng là động lực cải tiến giáo dục, thư viện trường học có nhiệm vụ tuyển chọn và bổ sung các sách báo và tài liệu phù hợp với mọi lĩnh vực của chương trình giáo dục và phản ánh những kinh nghiệm và sự tiến bộ của thế giới, hầu có đủ dữ kiện để kích thích óc tò mò, nhận xét và phán đoán của học sinh để chuyên hóa nền giáo dục từ lĩnh vực từ chương sang lĩnh vực học hỏi, sưu tầm, giúp cho nền giáo dục đó theo kịp trào lưu tiến hóa của thế giới.

Thư viện trường học cũng có nhiệm vụ thiết lập một sưu tập thư viện đầy đủ mọi loại gồm sách giáo khoa, tài liệu phê bình, tham khảo, các dụng cụ nghe nhìn cùng tất cả các tài liệu khác cần thiết cho nền giáo dục. Các tài liệu này cần phải sắp xếp sao cho việc tham khảo cá nhân hoặc từng nhóm được dễ dàng và các giáo viên có thể cải tiến kỹ thuật và các phương pháp giảng dạy.

Thư viện trường học còn có nhiệm vụ hướng dẫn học sinh sử dụng thư viện hiệu quả và khuyến khích việc đọc sách, dạy cho học sinh cách định vị thông tin và khuyến khích việc học

tập, nghiên cứu một cách độc lập, phát triển kiến thức thông tin (information literacy) cho học sinh.

Để minh họa cho vai trò cải tiến phương pháp giảng dạy và học tập này của thư viện trường học, người viết bài xin trình bày 2 ví dụ mà chính mình đã từng được tham quan chứng kiến:

*a/ Dạy văn tại Roosevelt Junior High School ở Kansas Citi, Missouri, Hoa Kỳ.*

Vào cuối giờ dạy văn tuần trước, thầy dạy văn lớp 8 ra đề tài nghiên cứu, trình bày cho học sinh: tác giả, tác phẩm Shakespeare. Lớp học được chia làm 5 nhóm, mỗi nhóm 5 học sinh sẽ nghiên cứu, trình bày về một trong 5 đề tài sau:

- Xã hội thời Shakespeare;
- Tiểu sử Shakespeare;
- Sân khấu thời Shakespeare;
- Thư mục các tác phẩm của Shakespeare và về Shakespeare;
- Thể hiện một màn ngắn trong những vở kịch của Shakespeare.

Các nhóm được phân công đến thư viện yêu cầu thầy quản thủ giúp đỡ. Dĩ nhiên là thầy quản thủ thư viện phải tìm hết mọi tài liệu có trong thư viện để giúp đỡ các nhóm học sinh này nghiên cứu bài làm. Tuần sau, trong lớp mỗi nhóm được phép lên trình bày 10 phút.

- Nhóm trình bày xã hội thời Shakespeare đã nghiên cứu các bài viết trong bách khoa từ điển, sách lịch sử, sách phê bình văn học... để tìm hiểu xã hội Anh hồi cuốn thế kỷ XVI đầu thế kỷ XVII, dưới thời Nữ

hoàng Elizabeth I để trình bày tóm tắt trong 10 phút những nét chính của xã hội Anh thời bấy giờ.

- Nhóm trình bày tiểu sử Shakespeare đã nghiên cứu các sách tiểu sử, sách phê bình văn học để trình bày tóm tắt về thân thế sự nghiệp của Shakespeare kèm theo hình ảnh minh họa.
- Nhóm trình bày sân khấu thời Shakespeare đã mua những tờ bìa thủ công in sẵn, cắt dựng nên mô hình sân khấu thời Shakespeare kèm theo hình ảnh minh họa.
- Nhóm trình bày thư mục về tác phẩm của Shakespeare đã lập một danh mục các tác phẩm của Shakespeare và các tác phẩm viết về Shakespeare có trong thư viện, dĩ nhiên là không đầy đủ, tuy nhiên cũng có thể giúp cho các nhóm trong việc trình bày các bài báo cáo sâu sắc hơn về Shakespeare.
- Nhóm diễn xuất một màn ngắn trong các tác phẩm của Shakespeare sẽ đọc một đoạn kịch thơ, chẳng hạn Romeo và Juliet tỏ tình qua bức tường ngăn cách (một làn khói mờ) giữa 2 người yêu nhau.

Qua phần trình bày của 5 nhóm học sinh này trong một giờ học, cả lớp học sẽ nắm được đại cương về xã hội, tiểu sử, sân khấu, tác phẩm, thể loại văn học thời Shakespeare, và có một cái nhìn tổng quan về văn học thời bấy giờ.

b/ *Dạy sử tại Topeka West High School* ở Topeka, Kansas, Hoa Kỳ, môn lịch sử thế giới lớp 8.

Vào trước đầu năm học, thầy dạy sử lớp 8 hội ý với thầy quản thủ thư viện, xem thư viện có những tài liệu phong phú về những đề tài nào trong chương trình lịch sử thế giới kể cả các sách tham khảo, sách tranh, tiểu thuyết lịch sử, các bài báo, băng ghi âm, ghi hình, phim 16<sup>mm</sup>... Thông tin của thầy quản thủ thư viện là thư viện có tài liệu phong phú về hai đề tài: Thời đại Cổ La Mã và cuộc cách mạng Nga năm 1917. Thầy dạy sử đã cho học sinh tập trung nghiên cứu trình bày về 2 đề tài này, mỗi đề tài trong một tháng. Sau 2 tháng nghiên cứu về 2 đề tài này, học sinh đã biết cách nhận định lịch sử, có một nhãn quan về lịch sử và biết cách nghiên cứu lịch sử. Đó là điều mà môn lịch sử muốn rèn luyện ở học sinh chứ không phải là muốn nhồi nhét cho học sinh những kiến thức về sự kiện, về nhân vật, về niên biểu vì họ quan niệm học sinh muốn nắm được kiến thức về sự kiện thì cứ mở sách vở ra là có đầy đủ tất cả. Học sinh sẽ sử dụng những nhận định đó, những phương pháp sử quan đó, những phương pháp nghiên cứu lịch sử đó để nghiên cứu trình bày lướt qua những phần còn lại của chương trình lịch sử thế giới.

Dựa vào cách thay đổi phương pháp giảng dạy và học tập như các trường ở trên, chúng ta cũng có thể có một số gợi ý. Chẳng hạn như:

(1) **Dạy văn ở lớp 9**, đề tài: *Nguyễn Du và Truyện Kiều*. Chúng ta cũng có thể chia lớp làm 5 nhóm, mỗi nhóm chịu trách nhiệm nghiên cứu, trình bày một trong 5 đề tài nhỏ sau đây:

- Xã hội thời Nguyễn Du;
- Tiểu sử Nguyễn Du;
- Tóm tắt *Truyện Kiều*;

- Thư mục về các tác phẩm Truyện Kiều;
- Nghệ thuật tả người của Nguyễn Du trong Truyện Kiều.

Thư viện trường học sẽ cung cấp tài liệu cho các nhóm nghiên cứu và trình bày.

(2) **Dạy văn ở lớp 11**, đề tài: So sánh nghệ thuật tả cảnh vật của Đặng Trần Côn với hình ảnh “người chiến sĩ” trong Chinh Phụ Ngâm qua lời dịch thơ của Phan Huy ích hay Đoàn Thị Điểm:

*Áo choàng đỏ tựa ráng pha,  
Ngựa chàng sắc trắng như là tuyết in.*

Với nghệ thuật tả cảnh vật của Nguyễn Du qua hình ảnh “chàng văn nhân” trong Truyện Kiều:

*Tuyết in sắc ngựa câu giòn,  
Cỏ pha màu áo nhuộm non da trời.*

Lớp được chia làm 5 nhóm, mỗi nhóm phụ trách nghiên cứu và trình bày một trong 5 đề tài nhỏ sau đây:

- So sánh nghệ thuật trong hai bức tranh người chiến sĩ và chàng văn nhân;
- So sánh thuật tả cảnh trong 2 bối cảnh xã hội chiến tranh trong Chinh Phụ Ngâm và xã hội thanh bình trong Truyện Kiều;
- Thể thơ trong Chinh Phụ Ngâm và Truyện Kiều. Bình luận về những thể thơ này;
- Thư mục về tác phẩm Chinh Phụ Ngâm với những tác giả chú giải khác nhau, nêu rõ tác phẩm có nguyên bản Hán tự. Thư mục về các tác phẩm phân

tích, phê bình Chinh Phụ Ngâm;

- Thư mục các tác phẩm về Truyện Kiều của Nguyễn Du với những tác giả chú giải khác nhau, nêu rõ các phẩm có nguyên bản chữ Nôm. Thư mục các tác phẩm phân tích phê bình Truyện Kiều.

Thư viện trường học sẽ cung cấp tài liệu cho các nhóm nghiên cứu và trình bày.

(3) **Dạy sử ở lớp 10 và lớp 12**: môn Lịch sử Việt Nam

Giả dụ nếu thư viện có tài liệu phong phú về 2 đề tài: “*Ba lần kháng chiến chống Nguyên Mông dưới đời Trần*” và “*Cách Mạng tháng 8 và cuộc kháng chiến gian khổ chống thực dân Pháp để đi đến chiến thắng Điện Biên Phủ*”, kể cả các sách tham khảo, sách tranh, tiểu thuyết lịch sử, các bài báo, bản đồ lịch sử, băng ghi âm, ghi hình, phim 16<sup>mm</sup>, tài liệu điện tử, thầy dạy sử sẽ cho học sinh tập trung nghiên cứu, trình bày mỗi đề tài trong một tháng. Học sinh sau khi nghiên cứu, trình bày sẽ biết cách nhận định lịch sử, có một nhãn quan về lịch sử và biết phương pháp nghiên cứu lịch sử. Phần còn lại của chương trình, học sinh sẽ sử dụng những nhận định, phương pháp nghiên cứu ấy để trình bày và viết báo cáo.

Với mục đích, chức năng, nhiệm vụ của thư viện trường học nêu trên, và qua những ví dụ minh họa cho chức năng, nhiệm vụ ấy, ta thấy vai trò của người cán bộ thư viện trường học hết sức quan trọng. Người cán bộ thư viện trường học không những chỉ cung cấp các

nguồn tài liệu cho chương trình giảng dạy, mà còn hướng dẫn trong việc phát triển và giảng dạy các lớp học.

Qua phần trình bày về vai trò, mục đích, chức năng, nhiệm vụ của thư viện trường học nêu trên, ta có thể tóm tắt những hoạt động chính của thư viện trường học như sau:

- (1) Cộng tác với giáo viên đứng lớp trong việc tuyển chọn và sử dụng các loại sách báo tài liệu phù hợp với các môn học trong chương trình.
- (2) Hướng dẫn học sinh trong việc sử dụng thư viện, đọc sách và tham khảo.
- (3) Giúp đỡ giáo viên cải tiến kỹ thuật và phương pháp giảng dạy.
- (4) Tổ chức các cuộc triển lãm hay hoạt động ngoại khóa nhân dịp kỉ niệm những ngày lễ lớn.
  - Những ngày kỉ niệm như 3/2, 7/5, 19/5, 23/9, 19/12, kỉ niệm trận Đống Đa, Hai Bà Trưng, ngày giỗ Trần Hưng Đạo, ngày sinh cụ Nguyễn Du, Nguyễn Đình Chiểu.
  - Những ngày lễ lớn như tết nguyên đán, 30/4, 1/5, 2/9...

Sau đây, tôi xin trình bày một đề tài về kế hoạch sinh hoạt ngoại khóa nhân dịp ngày kỉ niệm vào những ngày lễ lớn đã ra cho sinh viên ngành thư viện-thông tin làm.

*“Nhân dịp những ngày kỉ niệm và lễ lớn sau đây, em hãy lập kế hoạch tổ chức sinh hoạt ngoại khóa về những đề tài này tại một trường phổ thông trung học nơi em làm việc. Em hãy dự trù có những hoạt động nào trong lớp? tại thư viện? ở hội trường? ngoài trời hay dã ngoại?”*

- *Kỉ niệm ngày sinh của cụ Nguyễn Đình Chiểu;*

- *Kỉ niệm chiến thắng Điện Biên phủ 7/5;*
- *Kỉ niệm ngày sinh lần thứ 120 của chủ tịch Hồ Chí Minh, 19/5/2010;*
- *Kỉ niệm ngày thành lập Đảng Cộng Sản Việt Nam lần thứ 81, 3/2/2011;*
- *Kỉ niệm Hai Bà Trưng ngày 06 tháng 02 Tân Mão (ngày 10 tháng 03 năm 2011)”*

Để thực hiện những hoạt động nêu trên, người cán bộ thư viện trường học vừa phải lo đối ngoại, vừa lo đối nội, cộng tác với giáo viên để tuyển chọn sách báo tài liệu, hỗ trợ giáo viên trong việc cải tiến phương pháp giảng dạy, vừa phải hướng dẫn học sinh sử dụng thư viện, truy tìm tài liệu để làm bài nộp trong lớp, thuyết trình thảo luận nhóm, vừa phải làm công tác chuyên môn nghiệp vụ như biên mục mô tả, định chủ đề, phân loại tài liệu, công việc thật là bề bộn mà lại chỉ có một biên chế và mạng lưới cộng tác viên là giáo viên và học sinh, nhưng những bộ phận này chỉ hỗ trợ được bằng sự góp ý hay làm những công việc đơn giản như vận chuyển sách báo tài liệu, công đoạn cuối của việc xử lí tài liệu như đóng dấu sách, làm thẻ sách và trả sách, dán nhãn gáy sách, bao bìa sách (bìa plastic hoặc đóng bìa cứng), cho mượn, thu hồi sách báo tài liệu. Người cán bộ thư viện cần phải được hỗ trợ về phương diện chuyên môn.

### **III VẤN ĐỀ ĐẶT RA ĐỂ GIẢI QUYẾT KHÓ KHĂN, TRỞ NGẠI CHO NGƯỜI CÁN BỘ THƯ VIỆN.**

#### **3.1. Hỗ trợ cán bộ thư viện trường học :**

Người cán bộ thư viện trường học cần phải được hỗ trợ về phương diện chuyên môn để có thời gian phục vụ giáo viên và

học sinh trong trường học, nâng cao chất lượng giáo dục.

Cơ quan giáo dục của các nước ở Hoa Kỳ hỗ trợ cho các thư viện trường học trong thẩm quyền quận, hạt của mình bằng cách nhận đặt mua sách báo theo yêu cầu của các thư viện trường, sách đem về được thực hiện thẻ sách, túi sách, dán nhãn gáy sách, bao bìa để sau này đưa lên kệ kèm theo một bộ phiếu mục lục cho mỗi nhan đề. Phiếu mục lục này được công ti Wilson in sẵn đầy đủ cả phần mô tả thư tịch và liệt kê các tiêu đề. Còn số liệu của cuốn sách gồm số phân loại được cung cấp 3 con số chính và để mỗi thư viện tùy nghi thêm vào các số thập phân. Như vậy là đã giúp được cho các thư viện phần nghiệp vụ chuyên môn trong khi mỗi thư viện chỉ đóng một khoản phí nhất định cho mỗi bản tài liệu được xử lí.

Ở Việt Nam các phòng giáo dục của các quận, huyện cũng nên áp dụng kinh nghiệm này. Ban thư viện, phát hành của các phòng giáo dục nên tổ chức một đội công tác chuyên môn nghiệp vụ để hỗ trợ cho thư viện các trường và nhân viên đội này được hưởng thù lao bằng số tiền đóng góp của thư viện các trường.

### **3.2 Đào tạo cán bộ thư viện trường học:**

Công việc của người cán bộ thư viện trường học liên quan đến việc giảng dạy và học tập rất nhiều. Vì thế cán bộ thư viện trường nên là những giáo viên. Tư cách, vai trò, hoạt động của người cán bộ thư viện trường học có cái gì độc đáo và khác biệt với các cán bộ thư viện khác?

#### **3.2.1 Về tư cách:**

- Người cán bộ thư viện trường học phải là một giáo viên được đào tạo về nghiệp vụ thông tin. Thư viện, hoặc là một cán bộ thư viện được đào tạo về tâm lí

giáo dục và phương pháp sư phạm.

- Người cán bộ thư viện trường học phải là một giáo viên có tinh thần phục vụ, có căn bản về tâm lí giáo dục, am hiểu chương trình của nhà trường để có thể công tác hoạch định với các cộng tác viên trong việc tuyển chọn và sử dụng các loại sách báo, tài liệu cho phù hợp với các môn học trong chương trình, hướng dẫn học sinh trong việc đọc sách và tham khảo, cũng như giúp đỡ các giáo viên cải tiến kĩ thuật và phương pháp giảng dạy.

#### **3.2.2 Về vai trò:**

Sự tham dự trực tiếp của thư viện trường học vào chương trình giảng dạy và học tập làm thay đổi tình trạng của người cán bộ thư viện trường học từ một khán giả thụ động thành một tham dự viên tích cực trong nỗ lực giáo dục. Người cán bộ thư viện trường học ngày nay phải là một giáo viên được đào tạo, được chứng nhận, một giáo viên trong công việc và thái độ.

#### **3.2.3 Về hoạt động:**

- Người cán bộ thư viện trường học ngày nay phục vụ trong khả năng tam diện của một ông thầy trong ban giảng huấn, một kĩ sư trong chương trình truyền thông và một hoạt náo viên của chương trình ngoại khóa nhà trường.
- Người cán bộ thư viện trường học là một công cụ giáo dục được sử dụng để làm sống động và tăng cường cho chương trình giáo dục.

- Người cán bộ thư viện trường học có nhiệm vụ cung cấp những bộ tài liệu cho từng lớp dạy, những bộ tài liệu nghiên cứu, đọc thêm, cũng như là những trang thiết bị đa phương tiện.

Với những yêu cầu ở trên, ta nên tuyển các cán bộ thư viện trường học trong số các giáo viên năng động đưa đi đào tạo cấp tốc về nghiệp vụ thư viện-thông tin để trở về phục vụ cho trường học.

- Ở trường phổ thông cơ sở, ta chọn trong các giáo viên cấp 2 năng động đưa đi đào tạo một năm về nghiệp vụ thư viện-thông tin tại một trường thư viện thông tin có một chương trình hiện đại và chuẩn hóa.

- Ở trường phổ thông trung học, ta chọn trong số các giáo viên cấp 3 năng động đưa đi đào tạo một năm về nghiệp vụ thư viện-thông tin tại một trường thư viện thông tin có một chương trình hiện đại và chuẩn hóa.

Chúng ta cũng có thể khuyến khích các giáo viên tham gia các lớp đào tạo này bằng cách khi họ trở về phục vụ sẽ được thêm một khoản phụ cấp về nghiệp vụ thư viện trong khi vẫn được duy trì phụ cấp sư phạm. Có như thế ta mới có thể thổi một luồng gió mới vào ngành thư viện trường học; có như thế, ta mới có thể làm thay đổi bộ mặt của thư viện trường học hầu tiến tới việc hoàn thành được những việc trên lý tưởng đã đề ra.

## TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Davies, Ruth Ann. *The school library: a force for educational excellence*. - New York, N. Y. : Bowker, 1968.
2. Rubin, Richard E. *Foundation of library and information science*. 2<sup>nd</sup> ed. - New York : Neal-Schuman, 2004.
3. Lê, Ngọc Oánh. “*Thư viện trường học S.O.S*”. - Bản tin “*Thư viện – công nghệ thông tin*” (tháng 12/2010). Tr.5-14.
4. Lê, Ngọc Oánh. “*Thư viện trường trung học*”. - Kỉ yếu hội thảo thư viện trường học bậc trung học. Tp. Hồ Chí Minh; Đại học Sài Gòn, 2007.
5. Hoffman, Frank W. and Richard J. Wood. *Library collection development pocicies: school libraries and learning resource centers*. - Lanham, Maryland : The Scarecrow Press, 2007.
6. Stein, Barbara L. and Risa W. Brown. *Running a school library media center*. - New York : Neal-Schuman, 2002.- (A how-to-do-it manual for library).